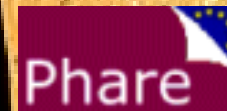

SNIŽOVÁNÍ VĚŘEJNÉ TOLERANCE VŮČI KORUPCI NA SLOVENSKU

KORUPCE !! NÁM PIJE KREV

www.pijenamkrv.sk

**VÝVOJ STAVU KORUPCE NA SLOVENSKU
ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PROTİKORUPČNÍ KAMPANĚ**

VÝCHODISKA

červen 2002: proveden cílený výzkum vnímání korupce slovenskou veřejností, pro přípravu výzkumu bylo využito analýzy Světové banky a dalších šetření

na základě výsledků šetření byla připravena mediální kampaň
„Korupcia nám pije krv!“
zaměřená na snížení veřejné tolerance vůči korupci

kampaň byla spuštěna v únoru 2003

říjen 2003: provedena druhá fáze výzkumu s cílem

- zachytit změnu korupčního jednání na Slovensku a případný vývoj postojů veřejnosti vůči korupci
- ověřit účinek mediální kampaně

METODOLOGIE VÝZKUMU

- dva nezávislé datové soubory pro srovnání v čase
- face-to-face interview
- sběr dat v červnu 2002, resp. v říjnu 2003
- 1334, resp. 1444 respondentů starších 15ti let
- výzkum provedla agentura Markant

Oba komparované soubory jsou plně srovnatelné z hlediska demografické struktury a základních socio-ekonomických ukazatelů.

REKAPITULACE:

**Jaké bylo korupční
klíma na Slovensku
v roce 2002 ?**

ATMOSFÉRA VE SLOVENSKÉ SPOLEČNOSTI

6/2002

korupce se realizuje při kontaktu občana (strana nabídky) a státních / veřejnoprávních institucí (strana poptávky)

lidé rozlišují dva typy korupce:

- ▶ **uplácení za veřejné služby** – instituce bez úplatku nedělají to, co mají, uplácení je prostředkem, jak přimět instituci, aby pracovala
- ▶ **uplácení za privilegia** – uplácení pro získání výhod, privilegií, rychlejšího či nadstandardního vyřízení na úřadech, obohacení se, vyhnutí se zákonu

asymetrie postavení občana a státu ▶ dlouhodobé napětí a distance mezi občanem a státem, absence synergie

ATMOSFÉRA VE SLOVENSKÉ SPOLEČNOSTI

6/2002

KORUPCE

=

SYSTÉMOVÝ A SPOLEČENSKÝ STANDARD

možnost uspět ve styku s institucemi formální cestou je hodnocena skepticky ► úplatkářství je přijímáno jako běžná součást veřejného života

STANDARD, NIKOLI NORMA:

navzdory rozšířenosti je korupce hodnocena jako špatný, nenormální model chování

představy o vysoké úrovni korupce na Slovensku jsou nadhodnocené vzhledem k faktické situaci ► negativní klima

Korupce je konsensuálně vnímána jako negativní jev, se kterým je nutno bojovat

CÍLE KAMPANĚ

- narušit pocit, že normální je uplácet
- vyplnit deficit veřejného odsouzení těch, kdo berou úplatky: odlegitimizovat stranu poptávky
- povzbudit občany v jejich snaze dosáhnout svého bez uplácení: překonat nerovné postavení občana a úředníka (lékaře apod.)
- snížit pocit bezmocnosti: lidé neví, na jakou instituci se mohou s důvěrou obrátit, narazí-li na korupci

ROK 2003

**Jak se změnil stav
korupce na Slovensku
a jak se vyvíjí pohled
veřejnosti na korupci?**

VNÍMÁNÍ KORUPCE

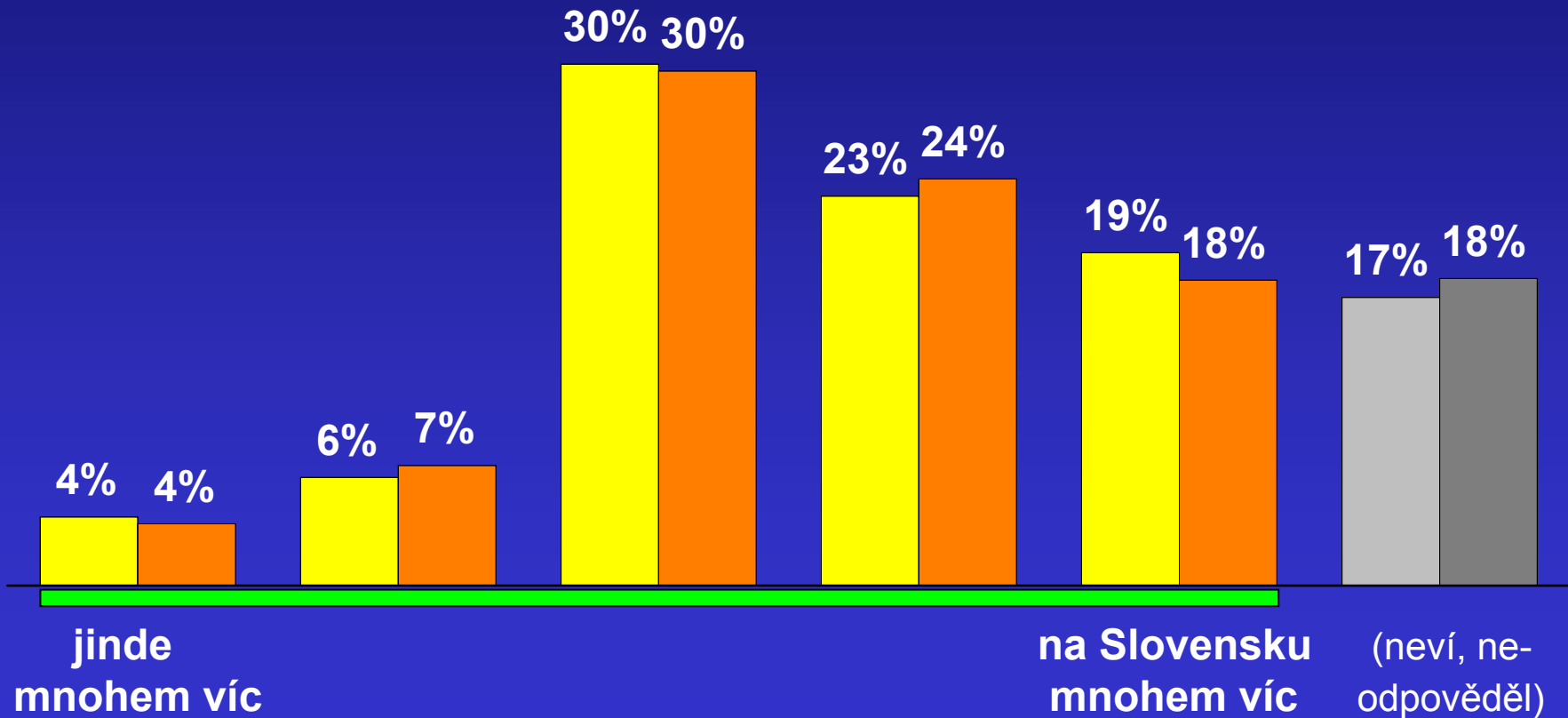
- korupce je nadále vnímána jako negativní jev
- stav korupce na Slovensku je nadále hodnocen skepticky
- při celkovém hodnocení není pocit'ováno výrazné zlepšení boje proti korupci
- přetrvává silná a všeobecně sdílená potřeba zlepšení stavu korupce na Slovensku

V CELKOVÉM HODNOCENÍ SITUACE TEDY PŘEVLÁDÁ SKEPSE

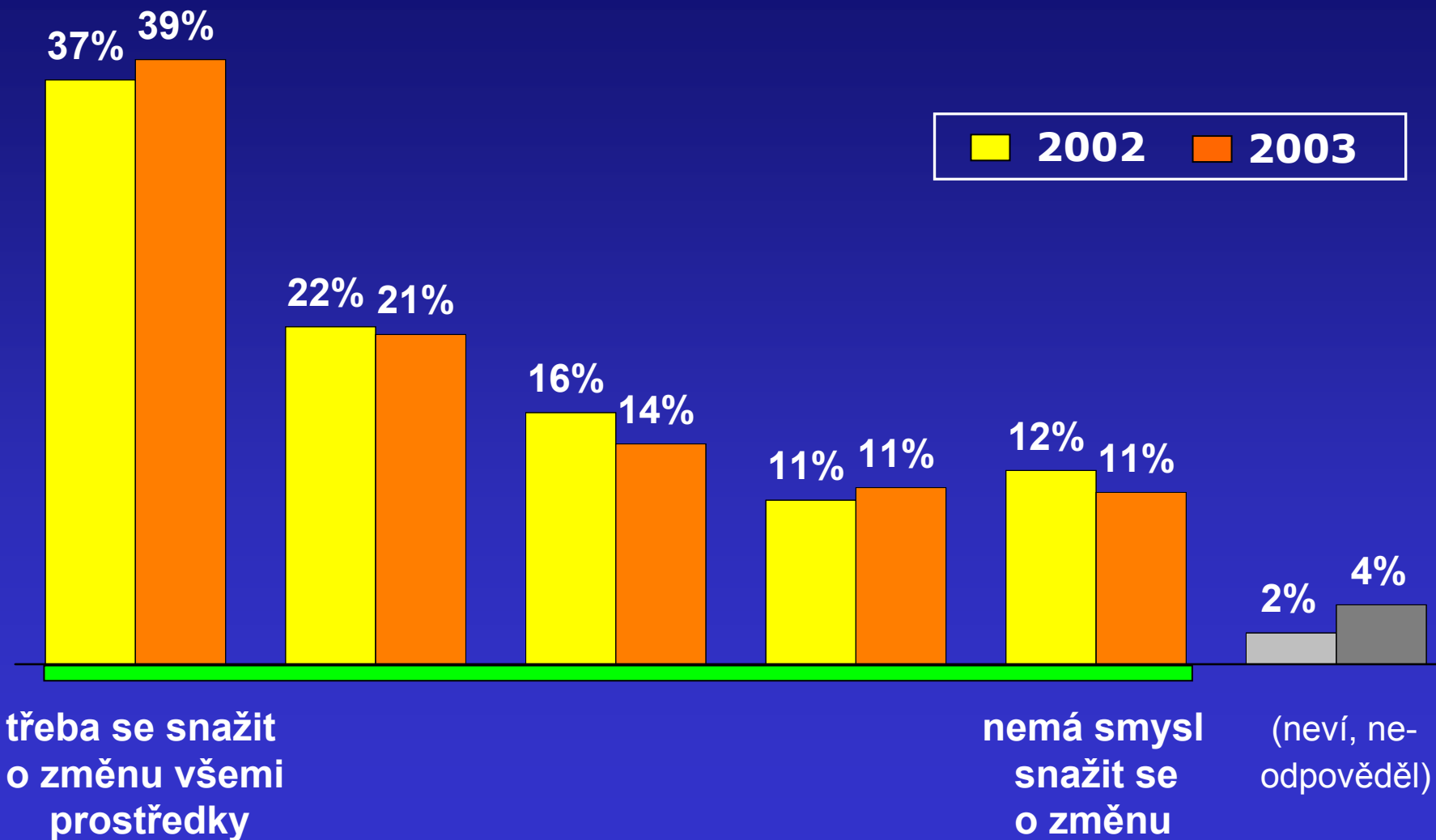

HODNOCENÍ STAVU KORUPCE NA SLOVENSKU V POROVNÁNÍ S JINÝMI ZEMĚMI

2002 2003

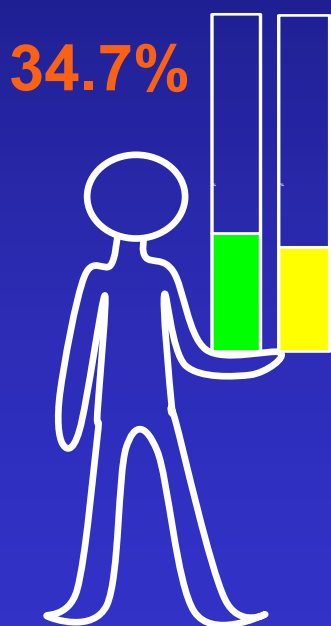
JE BOJ S KORUPCÍ SMYSLUPLNÝ ?

ALE: V REÁLNÉM CHOVÁNÍ OBČANŮ SE OBJEVUJE POZITIVNÍ ZMĚNA!

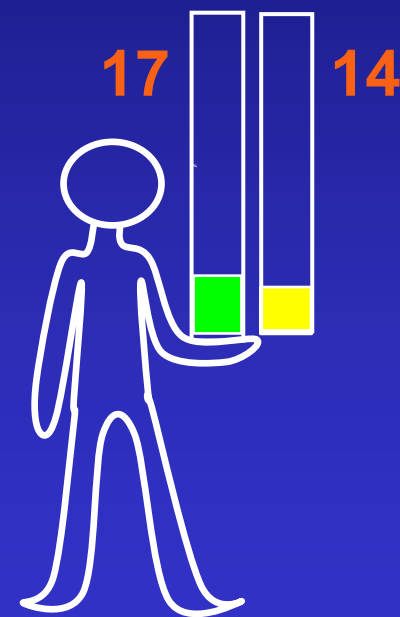
Míra korupčního chování na straně nabídky reálně poklesla
srovnání hlavních ukazatelů z let 2002 a 2003

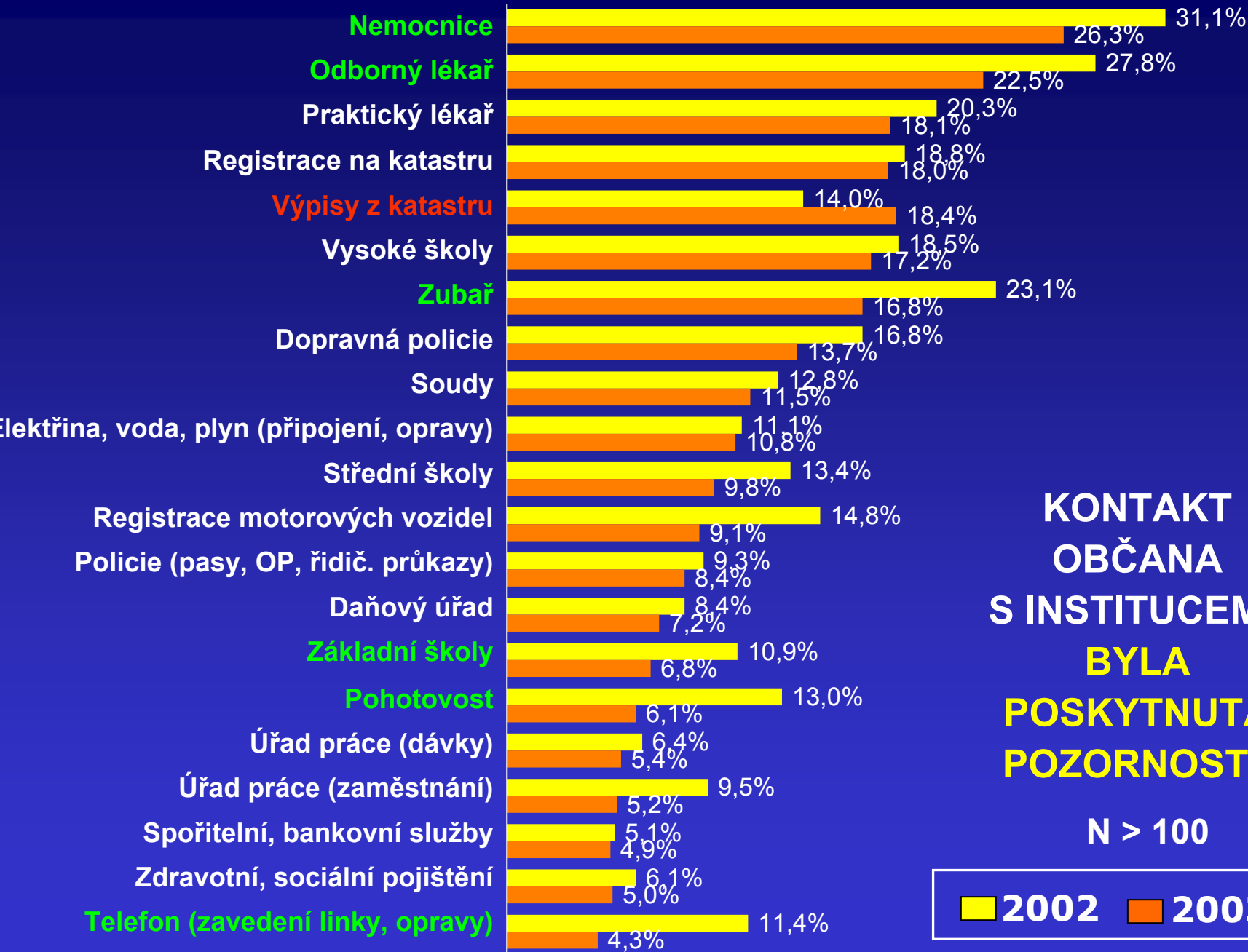
Procento těch,
kdo alespoň jednou
nabídlí úplatek

Průměrný počet
úplatků na osobu

Počet úplatků
na 100 kontaktů
s institucemi

**KONTAKT
OBČANA
S INSTITUCEMI:
BYLA
POSKYTNUTA
POZORNOST?**

N > 100

2002 2003

- na straně poptávky k žádnému poklesu nedošlo, podíl přijatých úplatků se nadále pohybuje okolo 85% z nabídnutých
- oblastí, v níž je korupce nejrozšířenější, zůstává ZDRAVOTNICTVÍ - téměř 2/3 lidí neposkytly úplatek jinde než při kontaktu se zdravotnickou institucí (u odborného lékaře, na pohotovosti, v nemocnici apod.)

ALE: v oblasti zdravotnictví zároveň dochází k nejvýznamnějšímu zlepšení

➔ **CELKOVÝ STAV KORUPCE SE ZLEPŠIL
ZEJMÉNA DÍKY POKLESU KORUPČNÍCH
PRAKTIK VE ZDRAVOTNICTVÍ**

INSTITUCE V BOJI S KORUPCÍ

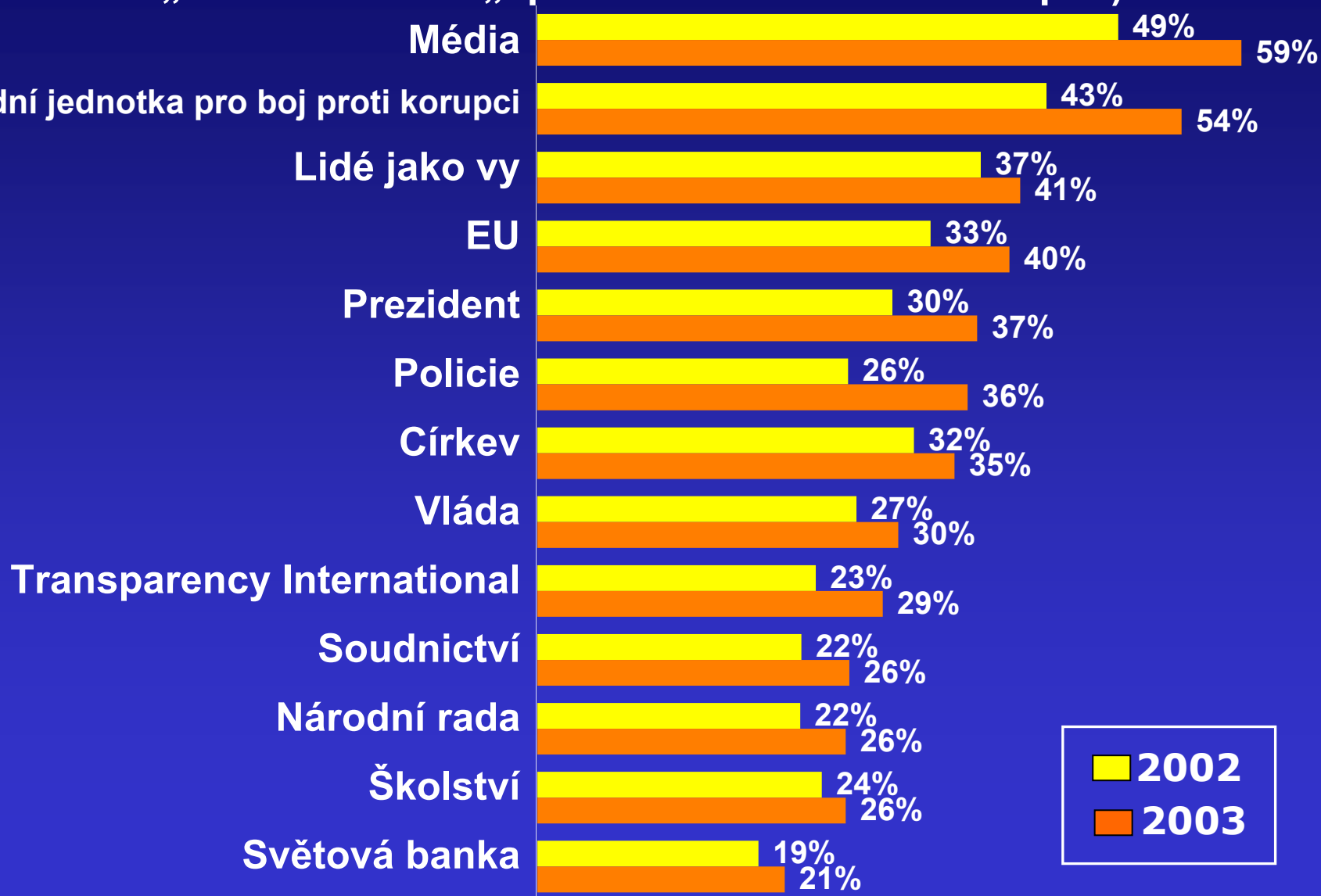
DALŠÍ POZITIVNÍ ZMĚNA:

**ROSTE DŮVĚRA JAK V NÁRODNÍ, TAK
V MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE**

počet institucí, ve které má respondent důvěru z hlediska jejich schopnosti pozitivně ovlivnit stav korupce,
stoupl z **4,1** na **4,8** instituce

SKUTEČNÁ SNAHA INSTITUCÍ V BOJI S KORUPCÍ

(souhlas s výrokem, že následující instituce se „velmi snaží“ či „spíše snaží“ o snížení korupce)

HODNOCENÍ PROTIKORUPČNÍ KAMPAŇ

- ➔ Lidé, kteří kampaň zaznamenali, jsou celkově optimističtější v hodnocení možnosti omezení korupce a vyznačují se vyšší důvěrou v pozitivní roli hodnocených institucí v boji s korupcí.
- ➔ Kampaň je vnímána jako jeden z možných prostředků boje proti korupci, zejména mladšími lidmi s vysokoškolským vzděláním.
- ➔ Ve větší míře kampaň zaznamenali lidé v produktivním věku se středním a vysokoškolským vzděláním.

KORUPCE ZMĚNA K LEPŠÍMU?

OBDOBÍ 2002 - 2003

- ➔ celkový vzestup pozornosti vůči problému korupce
- ➔ sílící tlak na exekutivní a legislativní složky
- ➔ pozitivní změna ve vývoji korupčního jednání, zejména v kritickém sektoru zdravotnictví
- ➔ převládající negativní pohled na korupci a neoprávněné výhody dosažené korupčním jednáním
- ➔ nárůst důvěry ve snahu institucí o snížení korupce
šance na synergii mezi občanem a státem

Gabal

Analysis & Consulting

www.gac.cz